

Anti - Pestprotocol

Inhoud

Inleiding Anti-Pestprotocol.....	- 3 -
Definitie van pesten	- 4 -
Verschil tussen pesten plagen Dit komt uit Kwink	- 4 -
Vormen van pesten	- 4 -
Schoolregels	- 4 -
Aanpak van pesten.....	- 5 -
Onze directe aanpak bij pestgedrag en ruzie	- 6 -
Begeleiding gepeste leerling	- 7 -
Begeleiding pester	- 7 -
Begeleiding grote groep (alleen wanneer het van toepassing is)	- 8 -
Adviezen aan de ouders van onze school	- 8 -
Anti-pestcoördinator.....	- 9 -
Vertrouwenspersoon.....	- 9 -
Borging protocol	- 9 -

Inleiding Anti-Pestprotocol

Wij streven naar een veilig schoolklimaat, waarbij ons doel is:

"Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig kunnen voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen".

We besteden structureel aandacht aan positieve groepsvorming en de sociaal-emotionele ontwikkeling, waarbij we nastreven dat kinderen met plezier naar school gaan en pesten wordt voorkomen. Aan de hand van onze kernwaarden 'wereldwijs, vertrouwen en samen' en door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken.

Aan het begin van elk schooljaar worden er in iedere groep, aanvullend op de goudenregels groepsafspraken gemaakt. Deze afspraken worden samen met de leerlingen gemaakt, waardoor er een groter draagvlak ontstaat.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan.

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwigende groep), leerkrachten en de ouders;
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld;
- Als pesten zich voordoet, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen;
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak;
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. In eerste instantie zullen wij dan op school verder werken naar een gewenst resultaat. IJmare heeft een bovenschoolse vertrouwenspersoon. Mochten de ouders het wenselijk vinden dan kunnen ze hier ook eventueel gebruik van maken.;
- De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

1. Definitie van pesten

Pesten is het herhaaldelijk/langdurig uitoefenen van geestelijk en/of lichamelijk geweld door een persoon/groep tegen één of meer medeleerlingen.

2. Verschil tussen pesten plagen

Plagen

- Het gebeurt af en toe.
- Iedereen is gelijk.
- Eerst plaagt de één en dan de ander weer.
- Het is voor de lol en nooit gemeen.
- Je kunt zeggen als het niet meer leuk is.
- Het is leuk voor iedereen.

Pesten

- Het gebeurt vaak en voor langere tijd.
- Eén of meer kinderen spelen de baas.
- Gaat altijd één kant op met vaak hetzelfde slachtoffer.
- Het is gemeen bedoeld en moeilijk te stoppen.
- Voor de één is het 'leuk', maar voor de ander niet.

3. Vormen van pesten

Er zijn veel verschillende vormen van pesten, enkele voorbeelden:

- Stukmaken, afpakken en /of verstoppen van eigendommen.
- Naropen, uitlachen en/of belachelijk maken.
- Schelden of scheldnamen geven.
- Nadoen, imiteren, bij voorkeur sterk overdreven.
- Uitsluiten van groepsspel of sportactiviteit, doodzwijgen.
- Fysiek geweld
- Afpersing: dwingen om geld of spullen af te geven of iets voor de pester te doen.
- Digitaal pesten

4. Schoolregels

Doordat we de sociaalemotionele methode Kwink gebruiken, staat er elke twee weken een ander sociaal emotioneel doel centraal in de klas. In elke klas wordt de Kwink zichtbaar opgehangen. We hebben zeven gouden regels in de school die passen bij onze kernwaardes. Deze hangen zichtbaar op in de school en in de klas. Aan de hand van deze gouden regels worden aan het begin van het schooljaar de groepsafspraken gemaakt.

Onze gouden regels zijn:

1. Ik ben vriendelijk voor een ander.
2. Ik loop en praat rustig in de school
3. Ik luister naar een ander.
4. Ik help en troost een ander als die dat wil.
5. Ik los problemen op door te praten.
6. Ik houd mijn handen en voeten bij mezelf.
7. Ik ben voorzigt met de spullen van mijzelf en anderen.

5. Aanpak van pesten

Wij proberen zoveel mogelijk preventief te werken als het over pesten gaat. Dit doen we onder meer door aandacht te besteden aan de volgende facetten:

- Schoolcultuur/ groepsklimaat: Hieronder vallen alle maatregelen, die door directie en leerkrachten genomen worden, waardoor de sfeer op school en het pedagogisch klimaat in de groep verbeteren. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar. In een positief klimaat waarin plezier en waardering een belangrijke rol spelen, bereiden we de kinderen voor om vol vertrouwen een eigen plek in de maatschappij in te nemen.
- Stimuleren van voorbeeldgedrag leerkrachten: Het voorbeeld van de leerkrachten (en de ouders) is van groot belang. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen. Leerkrachten en ouders moeten alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen de norm overschrijden, zie escalatieladder.
- Een goed leerlingvolgsysteem en leerlingbegeleiding: Twee keer per jaar worden alle kinderen met de Intern Begeleider (ib'er) besproken tijdens de groepsbespreking. Tevens gebruiken we het observatiesysteem van Parnassys (sociogram) [Kindbegrip - ParnasSys](#) en van de methode Iep het onderdeel 'Hart en handen' . [Hart- en handeninstrumenten IEP LVS - Bureau ICE](#) Het *IEP LVS* geeft een beeld van de sociale en emotionele vaardigheden en ontwikkeling van de leerling. Belangrijke aspecten die terugkomen in het profiel van de leerling zijn het beeld dat de leerling van zichzelf heeft, de manier waarop de leerling daarmee omgaat en de rol die de leerling aanneemt in sociale situaties. Ook het omgaan met en inleven in de gevoelens van jezelf en de ander wordt in beeld gebracht.
- Het hanteren van duidelijke gedragsregels: Een effectieve methode om pesten binnen de perken te houden of te stoppen, is het stellen van regels en het maken van afspraken met de leerlingen. Hier gebruiken we schoolregels, groepsafspraken en Kwink voor.
- Verantwoordelijkheid en signaleren: Het is belangrijk dat de kinderen weten dat zij ook een verantwoordelijkheid hebben om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. De regel van "klikken" is hier niet van toepassing. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep. Het signaleren van pestgedrag is niet altijd even gemakkelijk. Het gebeurt vaak achter de rug van de leerkracht om en soms onderhuids. Ook na schooltijd kan het gebeuren en heeft een leerling erop school toch last van.
- Lesmethode: Op onze school gebruiken we de methode "Kwink" om de sociale vaardigheden te ontwikkelen. Daarnaast kunnen we eventueel passende projecten inzetten voor bijzondere omstandigheden. Denk daarbij aan overlijden en pesten binnen de klassensituatie.
- Ouders: De inbreng van de ouders blijft beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school. Het is dus niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun

kind op te lossen. Bij pestgedrag zullen in eerste instantie de leerkrachten hun verantwoordelijkheid nemen en indien nodig overleg voeren met de betrokken ouders.

6. Onze directe aanpak bij pestgedrag en ruzie

Stap 1:

Er eerst zelf (samen) uit komen. Daarvoor hebben we de volgende afspraken:

- Als iemand mij plaagt vraag ik hem/ haar daarmee te stoppen.
- Als het niet helpt vraag ik de juf of meester om hulp.
- Als we ruzie hebben, dan wordt dit uitgepraat.

Stap 2:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

Stap 3: Bij herhaaldelijk ruzie/pestgedrag benoemt de leerkracht duidelijk het gewenste gedrag en houdt een gesprek met de leerling die pest/ruzie maakt. Er wordt altijd een notitie gemaakt in ParnasSys. De ouders worden hiervan op de hoogte gebracht.

Stap 4:

Is het zo dat de bovenstaande stappen geen resultaat hebben en er grensoverschrijdend gedrag wordt getoond zoals in het gedragsprotocol benoemd is, kan er besloten worden het gedragsprotocol te gaan volgen. Dit wordt in overleg gedaan met Directie/ IB-er / gedragspecialist.

Stap 5

Mocht het gedragsprotocol niet voldoende handvatten bieden of onvoldoende effect hebben. Dan zijn wij helaas genoodzaakt het schorsings- en verwijderingsprocedure van IJmare te gaan volgen. [Schorsing en verwijdering - IJmare](#) Dan wordt de verantwoording overgenomen door Directie/ IB-er / gedragspecialist.

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

7. Begeleiding gepeste leerling

Een aantal voorbeelden hoe er begeleiding gegeven kan worden aan een gepeste leerling:

- We tonen medeleven en luisteren en vragen hoe en door wie er wordt gepest.
- We gaan na hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- We laten de leerling inzien dat je soms ook op een andere manier kunt reageren.
- We gaan na welke oplossing het kind zelf wil.
- We benadrukken de sterke kanten van het kind.
- We stimuleren het dat de leerling zich anders/beter opstelt.
- We praten met de ouders van het kind (en de ouders van de pester).
- We plaatsen het kind niet in een uitzonderingspositie door het over te beschermen.
- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, hulp in zoals: sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD. Begeleiding pester

8. Begeleiding pester

Een aantal voorbeelden hoe er begeleiding gegeven kan worden aan een leerling die pest/ heeft gepest:

- We praten met de pester en we zoeken naar de reden van het pesten.
- We laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- We laten inzien welke positieve kanten de gepeste heeft
- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, hulp in zoals: sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.
- We laten excuses aanbieden.
- We spreken bij herhaling de pester er weer op aan.

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen).
- Voortdurend in een niet- passende rol worden gedrukt.
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan.
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas of in de buurt.
- De omgevingsfactoren zoals: thuissituatie, schoolsituatie, vrienden, omgeving.

9. Begeleiding grote groep (alleen wanneer het van toepassing is)

- We maken het probleem bespreekbaar in de groep.
- We stimuleren dat de kinderen een eigen standpunt innemen.
- We bespreken met de leerlingen dat "meedoen" met de pester meestal kan leiden tot verergering van het probleem.
- We laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- We laten inzien welke positieve kanten de gepeste heeft
- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, hulp in zoals: sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.

10. Adviezen aan de ouders van onze school

Ouders van gepeste kinderen:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Houdt de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en “schouderklopjes” kan zelfrespect vergroot worden of weer terugkomen.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar bijvoorbeeld op straat, probeer dan contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken. Het is ook belangrijk dat het wordt gemeld op school. Op deze manier kan school er ook rekening mee houden en eventueel stappen ondernemen.

Ouders van de pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Weet dat elk kind de kans loopt om een pester te worden.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot meedoen aan sociale activiteiten, zoals een sport of club.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter beslissingen van de school staat.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.

Aan alle ouders:

- Neem zowel de ouders van het gepeste kind serieus als de ouders van de pester serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

11. Anti-pestcoördinator

We hebben op onze school een anti-pestcoördinator: Antje Molenaar antje.molenaar@ijmare.nl
De anti-pestcoördinator fungeert als aanspreekpunt voor ouders en leerlingen / belangenbehartiging in het kader van het antipestbeleid. Samen brengen ze de situatie in kaart en bekijken ze welke acties mogelijk zijn om de pestsituatie op te lossen. Daarbij verwijst en begeleidt het aanspreekpunt pesten eventueel naar andere medewerkers binnen of buiten de school.

12. Vertrouwenspersoon

Op onze school is ook een vertrouwenspersoon: Janneke Methorst janneke.methorst@ijmare.nl. Ook zijn er boven schoolse vertrouwenspersonen [Vertrouwenspersonen - IJmare](#). Dat zijn:

Platt: paulplatt haarlem@gmail.com, tel: 06-338 338 33

Winnie Korremans: w.j.korremans@planet.nl, tel: 06-242 923 10

Een vertrouwenspersoon is er binnen de school voor iedereen die een klacht heeft over school of iets wat speelt op school. De contactpersoon is aanspreekpunt voor klachten over de schoolsituatie: bijvoorbeeld over (cyber)pesten, intimidatie, roddels, discriminatie, agressie, enzovoorts. De contactpersoon is er voor ouders, leerlingen en collega's. De contactpersoon is geen mediator, maar staat degene die een klacht heeft bij. Zij luistert, neemt het verhaal serieus en helpt de klager de juiste route te volgen. De contactpersoon is dus een laagdrempelig aanspreekpunt op school bij klachten over de schoolsituatie.

Bij alle aan school gerelateerde kwesties (organisatorisch, didactisch, pedagogisch) die iemand niet met de betrokkene kan of durft af te handelen kun je terecht bij de vertrouwenspersoon.

13. Borging protocol

Elk jaar wordt het protocol nagelopen door de anti-pestcoördinator en de directie. Jaarlijks wordt het anti-pestprotocol aan het begin van het schooljaar met het team doorgenomen.

Tweejaarlijks wordt het protocol in januari besproken en goedgekeurd door de MR. Ouders kunnen dit protocol terug vinden op de website.

14. Escalatieladder

Categorie 1: Incidenteel ongewenst gedrag	Categorie 2: Grensoverschrijdend gedrag	Categorie 3: Extreem grensoverschrijdend gedrag
<ul style="list-style-type: none"> • storend gedrag • ongehoorzaam • plagen 	<ul style="list-style-type: none"> • structureel ongewenst gedrag • pesten • fysiek of verbaal geweld • respectloos gedrag 	<ul style="list-style-type: none"> • structureel grensoverschrijdend gedrag (3 externe time-outs in 1 periode) • intimidatie/bedreiging • fysiek of verbaal geweld naar leerkracht • gevaar voor veiligheid • stelen of vandalisme
<p><i>-benoemen-</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ oplossen met pedagogisch tact ▪ 3 waarschuwingen = interne time-out: andere plek in de klas. Neem pedagogisch tact in acht 	<p><i>-isoleren-</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ externe time-out: buiten de klas plaatsen (andere groep, ib) ▪ IB wordt ingeschakeld ▪ noteren in Parnassys ▪ ouders informeren ▪ 5G reflectie-blad mondeling bespreken (groep 1 t/m 4) ▪ 5G reflectie-blad invullen (groep 5 t/m 8) ▪ herstelgesprek met leerling op dezelfde dag 	<p><i>-mogelijk verwijderen-</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ directie/IB wordt ingeschakeld ▪ protocol schorsing en verwijdering wordt besproken en indien nodig toegepast ▪ gesprek met ouders ▪ HP sociaal-emotioneel en gedrag in Parnassys invullen

